

Część I

WARUNKI ROZWOJU NAUKI POLSKIEJ

I. Gospodarczo-społeczne uwarunkowania rozwoju nauki — Irena Pietrzak-Pawłowska	7
1. Refleksje wstępne	7
2. Ludność i osadnictwo na ziemiach polskich w latach 1850—1910	10
3. W zasięgu rewolucji przemysłowej	18
4. Rola sieci kolejowej w nowoczesnej cywilizacji	24
5. Gospodarczo-społeczne dylematy a rola inteligencji	27
6. Etap tak zwanej drugiej rewolucji technicznej (elektryfikacyjnej)	33
7. Skutki przewrotu przemysłowego a samodzielność gospodarcza	37
8. Sytuacja ustrojowopolityczna ziem polskich	43
9. Rozkład sojuszu trzech cesarzy i perspektywy ruchów wyzwolén- czych	46
10. Struktury społeczne u schyłku XIX wieku	49
11. Rozwój ruchu ludowego w Galicji	51
12. Rozwój ruchu robotniczego	53
13. Między rewolucją a wojną światową	58
14. Uwagi końcowe	63
II. Warunki organizacyjne życia naukowego w trzech zaborach	65
1. Wstęp — Stanisław Brzozowski	65
2. Zabór austriacki — Stanisław Brzozowski	68
a. Uniwersytet Jagielloński	68
b. Akademia Umiejętności	185
c. Towarzystwa naukowe w Krakowie	227
d. Uniwersytet Lwowski	240
e. Szkoła Politechniczna we Lwowie	295
f. Akademia Rolnicza w Dublanach	306
g. Akademia Weterynarii we Lwowie	321
h. Wyższa Szkoła Lasowa we Lwowie	326
i. Ossolineum	333
j. Towarzystwa naukowe we Lwowie	338
3. Zabór rosyjski — Królestwo Polskie — Stanisław Brzozowski	361
a. Wstęp	361
b. Uniwersytet Warszawski	363
c. Uczelnie techniczne w Warszawie	411
d. Instytut Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Puławach	418
e. Kasa imienia Józefa Mianowskiego	429
f. Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie	438
g. Towarzystwo Kursów Naukowych w Warszawie	445
h. Towarzystwa i instytucje naukowe i naukowo-zawodowe w Kró- lestwie	456
4. Zabór pruski — Jerzy Serczyk	489
a. Wstęp	489
b. Sytuacja poszczególnych dzielnic polskich pod rządami pruskimi	492
c. Niemieckie instytucje naukowe na ziemiach polskich	499
d. Polskie instytucje naukowe	517

III. Archiwa i ich wkład do nauki polskiej — Andrzej Tomczak . . .	545
1. Uwagi wstępne	545
2. Archiwa państwowe i samorządowe	546
a. Zabór rosyjski	546
b. Zabór austriacki	551
c. Zabór pruski	555
3. Archiwa kościelne i archiwa rodowe (wielkiej własności) . . .	557
a. Archiwa kościelne	557
b. Archiwa rodowe	559
4. Zakończenie	560
IV. Biblioteki i ich rola w rozwoju życia naukowego — Elżbieta Słodkowska	565
1. Zarys dziejów	565
2. Biblioteki uniwersyteckie	568
3. Biblioteki towarzystw naukowych i stowarzyszeń zawodowych . .	574
4. Biblioteki prywatne	582
5. Biblioteki kościelne	589
6. Biblioteki powszechne	590
7. Charakterystyka ogólna	594
V. Popularyzacja nauki. Publikacje książkowe i czasopisma — Leszek	
Zasztowt	599
1. Uwagi wstępne	599
2. Popularyzacja nauki w Królestwie Polskim	602
a. Ruch wydawniczy	602
b. Czasopiśmiennictwo	616
3. Uwagi końcowe	631
VI. Działalność Polaków w zagranicznych ośrodkach naukowych — Sta-	
niśław Brzozowski	634
1. Studia podstawowe i specjalizacyjne w wyższych uczelniach państw	
zaborczych	634
a. Rosja	635
b. Niemcy	649
c. Austria	671
2. Studia podstawowe i specjalizacyjne w innych krajach Europy	
i świata	680
3. Działalność uczonych polskich w instytucjach naukowych poza kra-	
jem	696
4. Polskie instytucje naukowe poza krajem	717
a. Szkoły wyższe	717
b. Towarzystwa naukowe	721
c. Zorganizowane i indywidualne prace badawcze Polaków w za-	
granicznych instytucjach naukowych	731

C z ę ś ć II

TŁO FILOZOFICZNE NAUKI POLSKIEJ

I. Wstęp — Janusz Skarbek	739
II. Filozofia pozytywistyczna — Janusz Skarbek	749
1. Zarys historii polskiego ruchu pozytywistycznego w dziedzinie fi-	
lozofii	749
2. Głoszone poglądy filozoficzne	754

a. Koncepcja filozofii	754
b. Określenie pozytywistycznego ideału wiedzy	758
c. Stanowisko wobec praktycyzmu w nauce	762
d. Ogólna koncepcja nauk humanistycznych i przyrodoznawstwa	766
III. Filozofia katolicka — Bronisław Dembowski	771
1. Wstęp	771
2. Filozofowie katoliccy	772
3. Katolicy wobec pozytywizmu	775
4. Neoscholastyka w Polsce	778
5. Świeccy myśliciele katoliccy	784
6. Konkluzja	788
IV. Filozofia marksistowska — Seweryn Dziamski	790
1. Przenikanie idei socjalistycznych do Polski	790
2. Dwa nurty w recepcji socjalizmu naukowego	791
3. Grupa „krusińszczyków” i „Wielkiego Proletariatu”	794
4. Marksizm Ludwika Krzywickiego	797
5. Poglądy ideologów i teoretyków nurtu rewolucyjnego	801
6. Filozofia społeczna Kazimierza Kelles-Krauza	803
7. W kręgu filozofii modernistycznej	805
8. Marksizm profesjonalny Stefana Rudniańskiego	807
V. Początki szkoły lwowsko-warszawskiej. Powstanie polskiej filozofii analitycznej — Stefan Zamecki	810
1. Uwagi wstępne	810
2. Ludzie i instytucje	810
3. Problemy i poglądy	813
a. Kazimierz Twardowski	813
b. Jan Łukasiewicz	820
4. Zakończenie	827
Spis ilustracji	829